

07.02.2022

Asia/22

§ 119

Valtuutettu Katju Aron aloite nimikkoniittylajitelman kehittämisestä Helsingille

HEL 2021-007721 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 23.06.2021 Aro Katju Helsingille nimikkoniittylajitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katja Aro ja 12 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki teettää kaupunkilaisille esimerkiksi Helsinki-päivänä jaettavaksi tai pientä korvausta vastaan myytäväksi oman nimikkolajitelman eri niittykukkien siemeniä. Kaupunkilaiset saisivat viljellä ne omilla palstoillaan, pihoidaan tai joutomailla.

Helsingin kaupunki kohdistaa resursseja pitkäjänteiseen työhön luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi muun muassa kehittämällä niittyverkostoa. Kaupungin ydintehtäviin ei kuitenkaan kuulu aloitteessa esitetyn kaltainen toiminta, mikä tähtää kaupunkilaisille jaettavien siemenseosten kehittämiseen, lahjojen antamiseen tai siementen myymiseen.

Kaupungin tavoitteena on vahvistaa niittyverkostoa ja kehittää niittyjen hoitoa siten, että luonnon monimuotoisuusarvot säilyvät ja lisääntyvät. Parhaiten niittyjen monimuotoisuusarvoja voidaan lisätä panostamalla olemassa olevien arvokkaiden niittyjen hoitoon. Perinnemaiseman niityt ja muut ihmisen toiminnasta syntyneet niityt ja kedot kasvavat umpeen

ja metsittyvät ilman säännöllistä niittoa, vesojen raivausta tai laidunnusta.

Erityyppisiin kasvupaikkoihin sopivien niitynsiemenlajitelmien kehittäminen vaatii aikaa ja ammattitaitoa. Siemenseosten kehittäminen paikallisista kasvikannoista on vaativaa ja pitkäjänteistä työtä. Alkuperältään kotimaisia niittykasvien siemeniä on melko hyvin saatavilla ja lisäkylvöillä voidaan pihaille ja puutarhoihin lisätä kukkivien kasvien määrää. Puutarhaneuvojilta tai -yhdistyksiltä, kuten Hyötykasviyhdistykseltä ja Martoilta, saa tarvittaessa neuvoja niittyjen perustamisesta omalle pihalle tai puutarhaan.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 23.06.2021 Aro Katju Helsingille nimikkoniittylajitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.10.2021 § 529

HEL 2021-007721 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupunki kohdistaa resursseja pitkäjänteiseen työhön luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi muun muassa kehittämällä niittyverkostoa. Kaupungin ydintehtä-

viin ei kuitenkaan kuulu aloitteessa esitetyn kaltainen toiminta, mikä tähtää kaupunkilaisille jaettavien siemenseosten kehittämiseen, lahjojen antamiseen tai siementen myymiseen.

Helsingin niittyjen nykytilanne

Niittyjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle on Helsingissä tunnistettu. Vuosien 2020 - 2021 aikana tehdyn Helsingin niittyverkoston kehittämistyön tuloksena on syntynyt kokonaiskuva kaupungin merkittävistä niittyjen muodostamista osakokonaisuuksista, arvokkaista kohteista ja niiden välisistä yhteyksistä. Helsingistä löytyy runsaasti erityyppisiä luonnonniittyjä kuivista kalliokedoista tuoreisiin ja kosteisiin joen- ja merenrantaniittyihin. Ihmisen toiminnan myötä syntyneet kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden linnoitteiden niityt, kartanopuistojen niityturmet, vanhat laidunniityt ja muut perinnemaisemakohteiden niityt täydentävät niittyjen kirjoa. Kaupungin rakentumisen myötä syntyy myös pysyviä, niittymäisiä alueita puistorakentamisen ja maisemointitöiden myötä. Tästä on hyvänä esimerkkinä Vuosaarenhuipun maantäyttöalue ja entinen kaatopaikka. Niityt muodostavat tärkeän elinympäristön lukuisille hyönteisille ja muille eliölajeille. Helsingin niittymäisten alueiden kokonaispinta-ala on arviolta noin 700 hehtaaria, josta hoidettuja niittyjä on noin puolet.

Kaupungin tavoitteena on vahvistaa niittyverkostoa ja kehittää niittyjen hoitoa siten, että luonnon monimuotoisuusarvot säilyvät ja jopa lisääntyvät. Parhaiten niittyjen monimuotoisuusarvoja voidaan lisätä panostamalla olemassa olevien arvokkaiden niittyjen hoitoon. Perinnemaiseman niityt ja muut ihmisen toiminnasta syntyneet niityt ja kedot kasvavat umpeen ja metsittyvät ilman säännöllistä niittoa, vesojen raivausta tai laidunnusta.

Niittyverkostotyön yhteydessä tunnistettiin pihojen, puutarhojen, palsta-alueiden ja siirtolapuutarhojen merkitys varsinaisten niittyjen tukialueina. Näiden alueiden kasvillisuus koostuu parhaimmillaan runsaista kukkaistutuksista, hyötykasveista sekä monilajisista pensaista ja puista. Monille hyönteisille, erityisesti pölyttäjähönteisille, tämän tyyppiset alueet tarjoavat runsaasti erilaisia ravintokasveja ja pesäpaikkoja, vaikkei niissä varsinaisia niittyalueita esiintyisikään.

Niittyjen perustaminen ja lajisto

Uusien niittyjen perustaminen vaatii aikaa ja resursseja. Niittyjen perustamiseen tarvitaan sopiva kasvupaikka ja olosuhteet, jotta haluttu, kukkiva niittykasvillisuus saadaan syntymään. Vie monta vuotta ennen kuin siemenkylvöistä saadaan tavoiteltu kukkaniitty. Yleisille alueille toteutetut, rakennetut niityt täydentävät hyvin olemassa olevaa niittyverkostoa. Laajimpia rakennettuja niittyalueita esiintyy maisemoiduilla maantäyttö-

alueilla ja kunnostetuilla entisillä kaatopaikoilla, kuten Vuosaarenhuippu Itä-Helsingissä. Puistoihin rakennettuja niittyjä on toistaiseksi niukasti, ja ne ovat enimmäkseen pinta-alaltaan vaatimattomia.

Helsingin niittylajisto koostuu monenlaisista luonnon alkuperäisiin elinympäristöihin kuuluvista kallio-, merenranta- ja kosteikkokasveista. Ihmisen toiminnan myötä niityille on levinnyt tai niille on kylvetty vuosikymmenien myötä hyvin erilaisia kasvilajeja. Kasvisto koostuu alkupe-
räisistä luonnonkasvilajeista ja eri aikoina levinneistä tulokaskasveista. Helsinkiin leviää edelleen uusia lajeja useimmiten ihmisen tahallisen tai tahattoman toiminnan myötävaikutuksella.

Perustettaville uusille niityille sovelias niittysiemeneseoksen kasvilajisto riippuu aina paikan olosuhteista. Osa kasveista viihtyy paahteessa, osa puolivarjossa, toiset ravinteikkaassa, toiset vettä läpäisevässä, kuivas-
sa ja ravinneköyhässä maassa. Erytyypisiin kasvupaikkoihin sopivien niittynsiemenlajitelmien kehittäminen vaatii aikaa ja ammattitaitoa. Siemeneseosten kehittäminen paikallisista kasvikannoista on vaativaa ja pitkäjänteistä työtä.

Helpoiten niittymäisiä alueita saa syntymään pihaille ja puutarhoihin jät-
tämällä huonokuntoiset ja vähällä käytöllä olevat nurmikkoalueet kehity-
tymään niittymäiseksi. Kun nurminiittyjen niitto tehdään kerran, pari ke-
sässä ja niittojäte vietään pois, muuttuu kasvillisuus vähitellen moni-
puolisemmaksi. Paikalle leviää todennäköisesti itsestäänkin paikallises-
ti sopeutunutta, helsinkiläistä niittylajistoa.

Alkuperältään kotimaisia niittykasvien siemeniä on melko hyvin saata-
villa, ja lisäkylvöillä voidaan pihaille ja puutarhoihin lisätä kukkivien
kasvien määrää. Puutarhaneuvojilta tai -yhdistyksiltä, kuten Hyötykas-
viyhdistykseltä ja Martoilta, saa tarvittaessa neuvoja niittyjen perusta-
misesta omalle pihalle tai puutarhaan.

Käsittely

05.10.2021 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Atte Kaleva: Kohdassa (3) todetaan: "Ihmisen toiminnan myötä synty-
neet kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden linnoitteiden niityt, kartanopuis-
tojen niittynurmet, vanhat laidunniityt ja muut perinnemaisemakohtei-
den niityt täydentävät niittyjen kirjoa."

Lisätään maininta Malmin lentokentän alueesta, uusi muotoilu:

"Ihmisen toiminnan myötä syntyneet kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden
linnoitteiden ja Malmin lentokentän alueen niityt, kartanopuistojen niit-

07.02.2022

Asia/22

tynurmet, vanhat laidunniityt ja muut perinnemaisemakohteiden niityt täydentävät niittyjen kirjoa."

Kannattaja: Mika Raatikainen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Atte Kalevan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 9

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Jenni Pajunen, Risto Rautava, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 2

Atte Kaleva, Mika Raatikainen

Tyhjä: 2

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jenni Hjelt

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjiä 2).

28.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi